

SAP Lounge Vilvoorde - Venue of the Annual Members' Meeting of 30 March 2010

IFA NEWSLETTER

ISSUE 16 • 25 MARCH 2010

QUARTERLY MAGAZINE FROM THE INSTITUTE OF FORENSIC AUDITORS (IFA), BRUSSELS. SEND YOUR COPY TO: INFO@FORENSICAUDIT.BE. EDITING BOARD: EVERT-JAN LAMMERS RFA (EDITOR-IN-CHIEF), PROF. MICHEL J. DE SAMBLANX RFA, MIGUEL JANSOONE RFA, PROF. CHRIS LEFEBVRE RFA, ANTON PENNEMAN RFA, LINDA VAN.

INSTITUTE'S ISSUES

1. ANNUAL MEMBERS' MEETING, 30 MARCH 2010, SAP LOUNGE VILVOORDE	2
2. IFA EVENT CALENDAR 2010	3
3. FROM THE BOARD OF DIRECTORS	5
4. NEW REGISTERED FORENSIC AUDITORS	6
5. IFA WEBSITE: NEW FUNCTIONALITY	6

FRAUD ISSUES

6. FORENSIC READINESS	8
7. FRAUDE NOTIFICATIE SYSTEEM (FNS)	9
8. KEY-PEOPLE-INTERVIEW: JOHAN DENOLF	10
9. FORENSIC BOOK STORE	12
10. NEW BOOK	13
11. FORENSIC NEWS	14

SPONSORS 17

COLOFON 18

1. Annual Members' Meeting 30 March 2010

Date Tuesday 30 March 2010

Place SAP Lounge
Dewezplein 5 (near Rondeweg)
1800 Vilvoorde

Timing 13:30-14:00 **Registration and coffee**

14:00-15:30 **Statutory session**

Agenda: Annual report 2009. Financial statements 2009. Outlook and budget 2010. Discharge Board of Directors. Comments to the Public-Private-Partnership Research study and other major current developments.

15:30-16:30 **Coffee and tea break**

16:30-18:00 **Academic session**

Mr Rafaël Rondelez - First Officer-Project Manager AWF MTIC in de Criminal Finances & Technology Unit, Europol

"Gemeenschappelijke onderzoeksteams als instrument ter bestrijding van grensoverschrijdende fraude"

Mrs Chantal Hébette - Chair of Transparency International Belgium

"Corruption prevention in Belgium and complementarities between the Institute of Forensic Auditors and Transparency International"

18:00-20:00 **Networking drink**

Entrance Free

Register IFA-members can register online: www.forensicaudit.be
Non-members can send an email to info@forensicaudit.be

Language English, Dutch and French. The speakers are happy to take questions in any one of these languages.

By Mrs. Christelle Couturiaux (Secretariat)

2. IFA Event Calendar 2010

The below IFA Event Calendar includes the workshops from the IFA Training Program, with a wide variety of trainings that can be attended by Registered Forensic Auditors, other members and also by non members.

Everyone can register via info@forensicaudit.be.

Coming-up in 2010

Date	Language	Topic and speaker	Venue
30 March	E/F/N	IFA General Members Meeting (see previous page)	Vilvoorde
22 April	N	Legal intake (Full day, max. 20 participants), by Mr. Stijn Demeulenaer	Ghent
6 May	E/N	Case study "Fraud Risk Management", by Mr. Patrick Risch (BNP Paribas Fortis) and Mrs. Cécile Louchard (PWC)	Brussels
20 May	N	Intro in Data & Process Mining in a fraud context, by Mrs. Mieke Jans (University of Hasselt)	Brussels
3 June	E	Interviewing techniques, The theory, by Mr. Rudy Hoskens (PWC)	Brussels
17 June	N	Tax Fraud in Belgium - boekvoorstelling, by Mr. Geert Delrue (Federale Politie)	Brussels
9 September	N	Liability - Jurisprudence and cases, Mr. Dirk De Maeseneer (Praxis Law)	Brussels
23 September	N	Anti-Money Laundering, Mr. Bart De Quick (BNP Paribas Fortis)	Brussels
7 October	N	OLAF Investigations, by Mr. Paul Laforce (OLAF)	Brussels
18 November	E	Anti-Corruption and Bribery, by Mrs. Cécile Louchard (PWC)	Brussels

Venue and fees

Unless indicated otherwise:

- the workshops under the IFA Forensic Audit Training Program take place at the Sint-Anna Center in Brussels: Sint Annadreef 68B, 1020 Laken (www.sintannacenter.be)
- and the registration fees amount to:

IFA Members	- Registered Forensic Auditors:	€ 0 (included in annual membership fee)
	- Others - Public sector	€ 40
	- Private sector	€ 100
Non-members		€ 200

By Mr. Rudy Hoskens RFA (PWC)

New IFA Training - "Legal Intake"

On 20 April 2010 Mr Stijn Demeulenaere will organise the new IFA Training "Legal Intake" in which he will address a selection of legal topics in relation to forensic auditing in Belgium. This course is of particular importance for those forensic auditors who are getting started in Belgium. Course outline:

1. Wettelijk kader forensic audit
  - Wet privé-detective
  - Wet private veiligheid
  - Nieuwe wet privaat onderzoek?

2. Fraude met de onderneming als slachtoffer

Arbeidsrecht:

- Recht op privacy vs. werknemer-werkgever verhouding
  - Art. 22 Grondwet
  - Wet 8/12/1992
- CAO 81
- Ontslagrecht (hoofdzakelijk dringende reden)
  - Onrechtmatig verkregen bewijs
  - Ook aandacht voor bruikbaarheid van rapport van derde (privédetective/forensic auditor)

Ondernemingsstrafrecht:

- Strafrechtelijke verantwoordelijkheid
  - NP
  - RP

Enkele vaak voorkomende misdrijfvormen

- Informaticacriminaliteit
- Art. 314bis Sw.
- Art. 491 Sw. (oplichting)
- Art. 496 Sw. (misbruik van vertrouwen)
- Art. 246 (publieke omkoping) en 504bis Sw. (private omkoping)

Strafprocedure

- onrechtmatig verkregen bewijs
- aandacht voor bruikbaarheid van rapport van derde (privédetective/forensic auditor)

3. Fraude met onderneming/ondernemer als dader

- Fiscaal strafrecht:
- Procedure
  - Wisselwerking fiscus/OM
  - ...
- Vaak voorkomende misdrijfvormen
  - Fiscale fraude
  - Fiscale valsheid
  - Witwassen
  - ...
  - Toepassing op kasgeldconstructies, BTW-carroussels, ...
- Preventieve witwaswetgeving

4. Korte inleiding tot vennootschapsrecht:

- Inleiding (vennootschapsvormen, ...)
- Aansprakelijkheden (vennootschap en bestuurders), met oog voor AS voortvloeiend uit interne deficiëntie
- Geschillen binnen de vennootschap/bestuurders en rol van de forensic auditor daarin.

3. From the Board of Directors

Board of Advisors

We hereby inform you that Mr. Johan Engelen RFA (E&Y) has resigned as an Advisor to Board of Directors as well as from the Editing Board of the IFA Newsletter in the month of February 2010. We hereby take the opportunity to thank him for the contribution that he has made to our Institute since 2007.

IFA 10 Years Anniversary

The IFA Commission on Research & Publications has started the coordination of the Anniversary publication: "10 Years Institute of Forensic Auditors" to appear on 7 March 2011. It will include a.o. (1) Description of the start of the Institute back in 2001, (2) Highlights and milestones of the institute, (3) Development of legal context over 10 years, (4) Relevant developments in society 2001-2011 such as fraud scandals, crises, political action, etc., (5) Interviews with key forensic auditors and stakeholders, (6) Expectations for the next 10 years, (7) Etc..... Should you want to contribute to this publication (ideas, articles, photo's, hyperlinks, ...) please make yourself known at info@forensicaudit.be or contact the Commission via Evert-Jan Lammers (0495-593363).

Special Edition on Forensic IT

The Editing Board of the IFA Newsletter had decided to start a series of Special Editions. One every year. We will kick off with a Special Edition on Forensic IT to be issued early next year. Should you want to contribute to this Special Edition on Forensic IT please make yourself known at info@forensicaudit.be.

Feasibility Study PPP

At the request of Mr Carl Devlies, the Belgian state secretary for fraud combat ¹, our Institute is currently performing a feasibility study regarding Public Private Partnerships (PPP) in fraud combat, together with the Universities of Ghent, Brussels (VUB) and Leuven (KUL). Main three areas of research:

- Legal context for PPP in Belgium
- Empirical research on PPP in Belgium
- Comparative international study on PPP.

The research report is due by the end of the month of June 2010. You will be informed on the results in due course via the IFA Newsletter and our website.

Open Letter

Finally we draw your attention to the Open Letter from Prof. De Beelde, Prof. De Samblanx, Mr. Leyman, Prof. Maus and Prof. Ponsaers, on pp. 15-16 of this IFA Newsletter.

By Mr. Evert-Jan Lammers RFA

¹ Staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding toegevoegd aan de Eerste Minister. Secrétaire d'État à la coordination de la lutte contre la fraude adjoint au Premier Ministre.

4. New Registered Forensic Auditors

The institute welcomes the following Registered Forensic Auditors that have been certified in January and February 2010 (alphabetical order):

- Helena Coelmont
- Christophe Foucart
- Mieke Jans
- Jean-Louis Stassin
- Frans Thierens

By Marc Exelmans (BNP Paribas Fortis)

5. IFA-website: new functionality

We are very pleased to announce that our website has reached a new level of maturity. As from now, IFA members have access to a variety of on-line services:

- Access to the members-only library
- On-line registration for trainings and events
- On-line updating of your contact information
- On-line registration of PE points for Registered Forensic Auditors.

The members-only part of our website can easily be accessed through the 'login to my account' button available on the right top side of the website.

An initial password has been system-generated for each member. This password will be sent to you by email when you select the 'Forgot your password?' option during your first login.

LOGIN

E-mail: _____

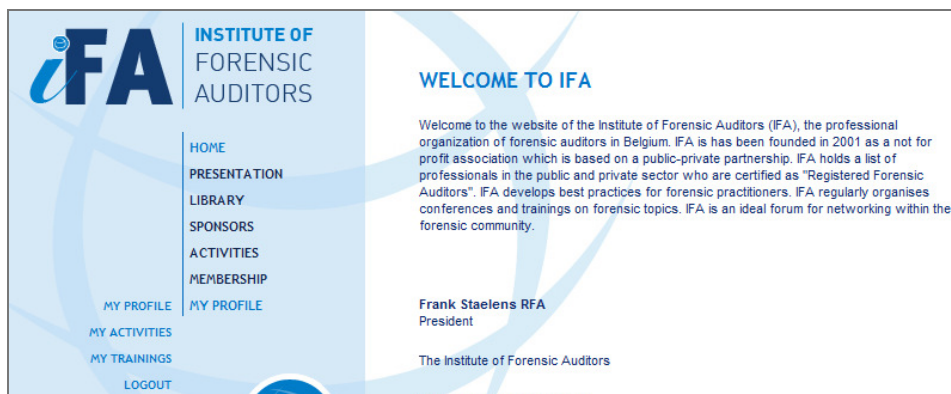
Password: _____

[Forgot your password?](#)

Through our members-only library you have access to a valuable source of information on all fraud-related matters ranging from recent press articles, publications, presentations, papers to legislation and jurisprudence. The library is updated on a continuous basis in order to provide you with the most recent information available on fraud topics. IFA members who have some interesting articles, presentations or publications they want to share with their colleagues forensic auditors can send it to info@forensicaudit.be for integration in the on-line library.

The new website functionality will also increase the administrative efficiency of the Institute of Forensic Auditors. All IFA members are now required to register on-line for trainings and events. All invitations to trainings and events contain a link to the on-line activity description where members can also login and subscribe.

After having logged in to the website, IFA members have access to the 'My profile' section:

In this part of the website, IFA members can updated their profile (name, address, organization, email, ...), change their password and get an overview of the activities to which they have subscribed.

We also want to draw the attention of our Registered Forensic Auditors to the 'My Trainings' section. In this section, RFA's are required to provide an overview of their Permanent Education points per year. The information registered in this section will serve as a basis for the compliance review with the PE requirements for RFA's.

By Mr. Peter Leyman RFA (webmaster IFA).

5. Forensic readiness

A CEO and a COO are discussing the recent change in the company's strategy and the impact on the financial forecast. All of a sudden the door swings open and a red-faced CIO enters. "Can I have a word with you both, please. Now?" he says. "We have an issue. Our revised forecast has leaked out. The media are on it and our stock prices are down!"

Countless stories like this one exist. And many forensic investigations have a business context like the one here. Sometimes it is about industrial espionage. Sometimes it is about theft or fraud. The victimized organizations start questioning their procedures, their people and whom they trust. Who is behind this? How could this happen? Why weren't we prepared? And most importantly: Is it still happening?

Digital Forensic investigation

These questions must be answered by conducting digital forensic investigation. Answers can be found in computers, mobile phones, servers and navigation devices. Every e-mail, every phone call, every visit to a website can leave digital traces. A digital forensic investigator can use these traces to profile the offender and his actions, to combine traces into clues, to tie them to places and times, and - ultimately - to discover the offender. Now the forensic job may not end here. Some organizations need the evidence in court. Others may need to provide the authorities with information. But all these organizations share one thing: they want to know how they can prevent this from happening again. Therefore most forensic investigations end with some form of advice that should provide all the necessary methodologies and tools to prevent future incidents. However, there are a few catches.

The digital knowhow of criminals is increasing rapidly, as the young people have grown-up with computers, and computers form an integral part of their natural world. They understand how computers work and they know how to circumvent detection. This is one of the reasons why organizations should organize their IT differently, in order to assure the availability of the digital audit trail. If they don't, they leave things to chance.

"Too much time is spent on obtaining the data instead of analyzing the data."

The structures of many large organizations are complex: IT departments, a wide variety of IT suppliers, Risk management function, Legal counsel, various operational entities, etc. We must understand that although they share the same goals, their angles may differ. Operational managers want to minimize risk and maximize profit. Security Managers want to react proportionally and adequately to security incidents. IT department wants to minimize time spent on retrieving audit trails and log files, because they want to make the network faster and more stable.

What typically happens during an investigation?

What we typically see when a digital forensic team starts an investigation: they have to wait for the data. They wait. They talk. They wait some more. They plead. They get some data, get some clues. But they need other clues. They are sent to the hosting provider. The hosting provider presents them with an SLA instead of a log file. The situation escalates to business owners. Angry phone calls are made. Business relations disrupt. Costs rise. Too much time is spent on *obtaining the data* instead of *analyzing the data*. Ultimately an offender maybe found, maybe not. Maybe there is evidence, but no solid court evidence. What is certain is that it has cost a lot of money, and has disrupted operations and business relationships.

What should happen during an investigation?

Forensic Ready companies can effectively manage digital forensic investigations. They know that incidents will occur, and they are prepared. They will align business goals with risk management. They will think about information requirements during forensic investigations. Forensic Readiness helps to control the processes, instead of being controlled by them. Investigations will not interfere with day-to-day operation. Money will be well spent.

Forensic Readiness

All organizations should ask this question: are we Forensic Ready? In order to properly answer this question you need a deep knowledge of forensic investigation and a thorough understanding of IT security. I will develop a few rules of thumb: first of all do not look at the incidents, the management, the security or at the IT individually, but consider them together: a holistic view. Secondly, business drivers are key. They must be translated into the security architecture, which, in turn, must be translated this into logical controls and then into physical and logical solutions to your forensic headaches. These controls include smart logging, monitoring and forensic "fire drills". Trace your controls back to the related business drivers. "Why were we doing this again?" Finally: do not start logging data randomly as this can have adverse effects: it creates a false sense of security.

In today's world where cybercrime is growing rapidly, organizations should think the unthinkable and be ready for the unexpected when it comes to the digital audit trail. Don't leave things to chance. You can manage it!

By Mr. Tom Driehuys (Fox-IT Belgium)

6. Fraude Notificatie Systeem (FNS)

OLAF voert een nieuw systeem in voor anonieme melding van fraude en corruptie. Het nieuwe Fraude Notificatie Systeem (FNS) maakt het mogelijk gevallen van fraude en corruptie te melden via internet. Alert burgers en EU-ambtenaren kunnen via een elektronisch systeem nog eenvoudiger en veiliger dan voorheen verdachte gevallen melden aan OLAF, het Europees bureau voor fraudebestrijding. Het FNS is toegankelijk via de website van OLAF op http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_nl.html

"Steeds opnieuw krijgen wij van burgers of ondernemers de vraag hoe zij een verdacht geval van fraude met EU-middelen kunnen melden", aldus Nicholas Ilett, de waarnemend directeur-generaal van OLAF. "Soms krijgen we ook reacties van EU-ambtenaren die ondanks alle wettelijke garanties een verdenking van corruptie niet direct bij ons durven te melden", voegde Ilet daaraan toe. "Ons nieuw elektronisch meldingssysteem moet voor iedereen een hulp zijn. Het is eenvoudig gestructureerd en gebruiksvriendelijk opgezet. Het biedt daarnaast ook de mogelijkheid om anoniem informatie aan OLAF door te geven en anoniem met onze rechercheurs in dialoog te treden", aldus Ilet.

OLAF's taak bestaat uit het beschermen van de financiële belangen van de Europese Unie en het bestrijden van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden, inclusief beroepsfouten binnen de instellingen van de EU. OLAF heeft van meet af aan voor de vervulling van haar taak een beroep gedaan op de steun van burgers, ondernemingen en EU-ambtenaren. Sinds jaren kan in heel Europa nuttige informatie via gratis telefoonnummers, de zogenaamde Free Phone of groene telefoon (0800 1 24 26 voor België) of per e-mail (olaf-courrier@ec.europa.eu) of per gewone post (OLAF - European Anti-Fraud Office - European Commission - rue Joseph II - 1000 Brussels) worden gemeld. Deze dienstverlening wordt nu door OLAF uitgebreid met een nieuw meldingssysteem op internet dat speciaal voor de bijzondere taken van OLAF is opgezet: het Fraude Notificatie Systeem (FNS). Tipgevers kunnen gebruik maken van een gestructureerd formulier welke tevens hulp biedt bij het melden van fraude en onregelmatigheden.

In overeenstemming met de geldende regelgeving heeft OLAF ook in het verleden al anonieme klachten onderzocht. Deze worden altijd zorgvuldig gecontroleerd alvorens een onderzoek wordt opgestart. In de praktijk duikt daarbij regelmatig het probleem op dat bij anonieme meldingen de OLAF-rechercheurs niet om een nadere toelichting kunnen vragen. Dit probleem wordt nu verholpen met het nieuwe Fraude Notificatie Systeem (FNS). Moderne technische middelen garanderen de tipgever dat hij volledig anoniem blijft en dat hij, in daartoe aanleiding gevende gevallen, anoniem een dialoog aan kan gaan met een OLAF-rechercheur. Niemand binnen of buiten OLAF kan de identiteit van de tipgever achterhalen. Het systeem is te vergelijken met een anonieme brievenbus waarin beide partijen iets kunnen posten.

Voor de OLAF-rechercheurs biedt dit nieuwe systeem het voordeel dat de geloofwaardigheid van anonieme meldingen beter kan worden ingeschat. Zo wordt onnodige inzet van recherche tijd voorkomen. Het Fraude Notificatie Systeem (FNS) maakt het daarnaast mogelijk dat potentiële tipgevers, die tot dusver gearzeld hebben met OLAF contact op te nemen, een dialoog met ervaren rechercheurs kunnen aangaan. EU-ambtenaren die gefundeerde verdenkingen melden, zijn weliswaar krachtens de geldende statutaire regelgeving tegen represailles beschermd, maar het is niet uitgesloten dat individuele ambtenaren, die twijfels hebben over bepaalde vermoedens van fraude of corruptie, ervoor terugschrikken met OLAF contact op te nemen. Met het nieuwe systeem wordt dat dus ook gemakkelijker gemaakt.

Prepared by Mr. Anton Penneman RFA (OLAF)

8. KPI (Key People Interview)

Mr. Johan Denolf RFA

*Chief Commissioner DJF
Director Directorate for the fight against Economical and Financial Crime,
Federal Judicial Police*

Mr Denolf, next year IFA celebrates its tenth anniversary. In the meantime its member figure has quadrupled. Forensic auditing as a subject and as a profession, like fraud deterrence in general, is on the way up. At the occasion of the implementation of the Belgian police reform, also ten years ago, you became the very first director of the brand new central Directorate for the fight against Economic and Financial Crime. In what way was this trend of importance for the development and the further evolution of your own Directorate ? Do you see any parallels with the strong rise of forensic audit services in the private sector ?

JDN: First of all, it is true that IFA exists ten years now. I stood beside its cradle. At that time I had just arrived at the Directorate for the fight against Economic and Financial Crime. Since then I continuously was involved with the training program at UAMS as well as at the then School for Criminology and Forensics. As regards to the evolution of fraud deterrence it is my observation that during this last decade much has changed. Today we see phenomena which we did not encounter in the past. Today there is also a lot more attention for the recovery and forfeiture of illegal assets. In 2001 the Economic and Financial Crime Directorate was a kind of a jumble of several services. In a very well-balanced way we had to step up from an organization of about 160 unto 300 co-workers.

The last ten years we encountered indeed many new challenges. I can state that our line of business back in 2001 represents merely 30 percent of our today's core business. This is one of the main reasons why our Directorate for the fight against Economic and Financial Crime shortly will be renamed into the Directorate for the fight against Fraud, a short and simple but more embracing name, also including for example the so-called social fraud. As the fraud phenomena continue to evolve, we have to persist to invest in new forms of fraud deterrence.

Besides a new social fraud unit, we also shall start with a so-called FINFAST-team, a Financial Asset Search Team, which will focus on the detection and recovery of hidden assets worldwide, by analogy with our Fugitive Active Search Team (FAST) which tracks down fugitive criminals wanted by the Belgian justice. In this way we can contribute to the recovery of funds of which the Belgian Treasury is in title to.

I also notice a trend towards increasing ethical entrepreneurship. Nowadays there seems to be a new way of doing business. Corporate governance and business ethics are far more on the agenda than let's say ten or twenty years ago. Likewise I note in my own Directorate a lot of changes on that point. As a central directorate I think that we can play an important social role by creating awareness among our different partners. We also can serve as soundboard for all stakeholders, including the general public and a whole new generation of entrepreneurs who want to break with a certain past Zeitgeist.

Within the broader, multidisciplinary field of fraud fighting, the creation of IFA back in 2001 was a gentle form of what we call public-private partnerships (PPP) by assembling fraud experts from both public and private sector in what in the meantime became a national professional federation. Do you think the time is right for a next important step towards public-private partnerships? What constraints do you see and/or what critical success factors must be fulfilled according to your opinion ?

JDN: I think that private fraud investigators have a future anyway. For the moment we are in a situation where we must look out for the answer of IFA, and the private investigators in general, as a reaction to the imminent reform of the so-called private detectives act. This answer will have to be quite clear. I don't think we can still go around this important issue. We must apply for a workable context within the legal frame. Even within the Committee for the coordination of the fight against social and fiscal fraud, led by State Secretary Carl DEVLIES, we submitted a file to examine the possibilities for public-private collaboration. At this moment we are in a position whereby the private sector only can give but cannot take. The investigations conducted by private forensic auditors should be validated in one way or another so that it would not have to be necessary anymore to repeat these inquiries by public investigators.

Therefore private forensic auditors must have the opportunity to receive a solid and substantial training. As regards to quality control and education standards I do think IFA can play an important role. Under these conditions investigations that meet with high quality standards, conducted by private forensic auditors, could be submitted to a central denunciation point, let's say a kind of committee F with a filtering mission and led by a magistrate who has to consider the opportunity of further criminal prosecution, taking into account the public interest.

In what way IFA can be of importance for you, your co-workers and the police in general, the years to come ?

JDN: I expect more cases due to an ethical revival in how people are doing business. The threshold of fraud awareness definitely will be lowered. I think there will be an increasingly need for auto regulation within the private sector. This certainly will bring along opportunities for private fraud investigators. As I already mentioned, an important role can be played by IFA as regards to quality control. A central denunciation point still can judge whether a criminal investigation - to be conducted by public investigators - should be started. When we look abroad, let's take the USA for example, we see much more self regulation, which can go very far by means of black lists for example.

I am certainly not an amateur of these black lists by the way. It is my opinion however that this kind of work concerns a line of business for a private detective, rather than a private forensic auditor. The latter much more works in a multidisciplinary environment with accounting specialists, IT-specialists and business processing specialists for example. The core business of private forensic auditors must differentiate itself from the core business of private detectives. Within the next ten years we inevitably shall have to take a little bit leave from penal law and we'll have to welcome at least some kinds of self regulation. Nevertheless, penal law always will exist as "ultimum remedium". So we do not evolve towards "more or less blue" on the streets, but towards "different blue" on the streets.

By Mr. Miguel Janssoone RFA (Federal Police)

9. Forensic book store

Recent publications

Tax Fraud in Belgium

A Survey of Penal Tax Fraud Investigations

By Geert Delrue

Published by Maklu Publishers

ISBN: 9789046603000

Pages: 124

Tax Fraud in Belgium
A Survey of Penal Tax Fraud
Investigations
Geert Delrue

Beleggen in gebakken lucht

Een praktijkboek over beleggingsfraude

By Frans Roest, and co-author Rogier Stijnen

Published by Kerckebosch publishers

ISBN: 9789067204750

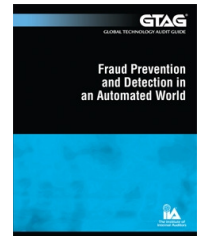
Pages: 512

Fraud prevention and detection in an automated world

Institute of Internal Auditors, <http://www.theiia.org>

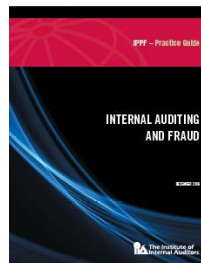
This GTAG focuses on IT related fraud risks and risk assessments and how the use of technology can help internal auditors and other key stakeholders within the organization address fraud and fraud risks.

Internal auditing and fraud

Institute of Internal Auditors, <http://www.theiia.org>

This guide discusses fraud and provides general guidance to help internal auditors comply with professional standards.

10. New book

A few high lights from "Beleggen in gebakken lucht" by Mr. Frans Roest RFA (Kerckebosch publishers).

Het boek is geschreven door forensisch onderzoeker Frans Roest, van opleiding criminoloog en strafrechtjurist en sinds 2008 RFA in België. We beschrijven deel 1.

Deel I: Omvang en beschrijving van diverse vormen van beleggingsfraude

Beleggingsfraude kent vele vormen. In deel I van het boek worden aan de hand van een aantal voorbeelden diverse vormen van beleggingsfraude beschreven. In Nederland werd in 2006 de beleggingsfraude geschat op 750 miljoen euro. Alleen al in de zaak Bernard Madoff werd eind 2008 de financiële schade wereldwijd geschat op maximaal 65 miljard dollar, waarvan circa 2 miljard euro in Nederland. In dit deel van het boek beschrijft Roest de fenomenen 'Ponzi-zwendel', boilerroomzwendel en piramidespelen. De benaming 'Ponzi-zwendel' in het Engels 'Ponzi-scheme' genoemd was tot voor kort een relatief onbekend begrip.

De benaming is afkomstig uit Amerika en verwijst naar de legendarische Charles Ponzi die in het begin van de jaren twintig van de vorige eeuw in Boston een beleggingsfraude pleegde, waarbij zo'n 10.000 investeerders waren betrokken. Hij beloofde de deelnemers aan zijn beleggingsconstructie een rendement van 50% op 45 dagen. In werkelijkheid betaalde hij eerdere inleggers rendementen en inleggers terug uit de inleg van nieuwe investeerders. Investeerders die opnieuw inlegden kregen dus een sigaar uit eigen doos gepresenteerd. De eenvoud van dit type fraude is sindsdien verbonden aan de naam Ponzi. Een bekend voorbeeld van een Ponzi-zwendel is in Nederland René van den B. (2005) en in de USA Bernie Madoff (2008). Roest pleit in zijn boek voor het gebruik van de term Ponzi-zwendel, indien deze vorm van beleggingsfraude zich voordoet.

Bij een piramidespel/piramidefonds is er altijd sprake van gelaagdheid en dienen de inleggers nieuwe inleggers te werven. Bij een Ponzi-zwendel hoeft er geen sprake te zijn van gelaagdheid. Ligt bij Ponzi-zwendel en piramidespel de nadruk op vertrouwen en face-to-face-contacten tussen (vertegenwoordigers van) de zwendelaar en de inlegger bij boilerroomzwendel is dat nooit het geval. Hier is sprake van oplichting op afstand waarbij de boilerroomorganisatie handig gebruikt maakt van de moderne telecommunicatie en bijna altijd vanuit het buitenland beleggingsproducten aanbiedt aan een van te voren geselecteerde doelgroep. Dit kunnen tandartsen of andere specialisten zijn, maar ook een afgeleide groep bewoners uit bijvoorbeeld een villawijk. Roest geeft in dit eerste deel van het boek aan dat hij een patroon heeft ontdekt waaraan veel beleggingsfraudes voldoen. Aan de hand van een groot aantal voorbeelden illustreert hij dit patroon en staat hij stil bij de afzonderlijke 'kenmerken' of 'red flags'. Door kennis te nemen van die 'red flags' kunnen fraudeonderzoekers veel sneller een dergelijke fraude detecteren.

In deel 1 van het boek wordt voorts een hoofdstuk gewijd aan de persoonlijkheidskenmerken van zwendelaars en beleggingsfraudeurs en is getracht een psychologisch profiel van de zwendelaar te schetsen. Roest heeft wegens het ontbreken van specifieke recente literatuur terug moeten vallen op het proefschrift van psychiater M. Zeegers getiteld: 'psychopathologie van de oplichter onder antropologisch aspect' dat dateert uit 1958. Roest constateert dat de meeste kenmerken die door dr. Zeegers waren beschreven, nog niets aan actualiteit hebben ingeboet. Volgens dr. Zeegers kan men de typische oplichter aan zijn houding, gedrag, gebaren en motoriek herkennen. Waaronder 'euforie', 'bespraaktheid' en 'dadendrang' als constitutionele temperamentseigenschappen beschouwd kunnen worden.

Voorts wordt in dit hoofdstuk geput uit het boek 'Gewetenloos, de wereld van de psychopaat' van de hand van Dr. R.D. Hare dat dateert uit 2003. Een aantal beroepsoplichters vertonen heel duidelijk psychopatische trekken. Boeiend en informatief wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe zwendelaars er steeds weer in slagen nieuwe slachtoffers te maken en eerdere slachtoffers aan zich weten te binden. Het boek geeft in dit verband een goed beeld van hoe de zwendelaar de slachtoffers weet te paaien met mooie verhalen, gelikte websites, valse brochures en valse bank- en rendementsoverzichten.

Roest toont voorts aan dat in het verleden slechts een klein gedeelte van de gedupeerden aangifte heeft gedaan van oplichting en beleggingsfraude. Een deel van de gedupeerden zou immers, door de verhalen van de zwendelaar, niet het gevoel hebben gehad te zijn opgelicht en andere gedupeerden zouden o.a. uit schaamte en angst voor de belastingdienst i.v.m. ingelegd zwart geld geen aangifte hebben gedaan.

Mede gelet op "de eigen schuld dikke bult theorie" een (voor)oordeel dat onder grote delen van de bevolking leeft en door het afwimpelen van gedupeerden bij de politiebalië door hen voor te houden dat het een "civiele kwestie" zou betreffen, werden niet alle gedupeerden van fraudes en fraudevoorvallen in het verleden bekend bij justitie. Hier lijkt de laatste jaren in Nederland echter, mede dankzij berichtgeving in de media over beleggingsfraudezaken, een kentering in te komen. Deze kentering zet zich ook door in de opgelegde straffen. De straffen laten voor zover er duidelijk sprake is van voorop gezette beleggingsfraudezwendel een stijgende lijn zien.

By Mr. Frans Roest RFA

11. Forensic News

Fraud-related Events

On the website <http://www.fraudwatchonline.com/events.htm> you will find an overview of international fraud-related events in 2010.

Cybercrime

E&Y has performed a survey on cybercrime in leading companies, among 600 respondents in The Netherlands. One of the conclusions is that cybercrime often comes from inside the organisation, whereas 73 percent considers cybercrime as an external threat. Report: <http://www.ictbarometer.nl/>

Fraud cases on the Internet

On the following website http://reporter.kro.nl/uitzendingen/_2008/1130-pensioen-plunderaars/intro.aspx you will find a 35-minute TV-program named "De Pensioenplunderaars" dated 30 November 2008. The program is entirely in the Dutch language. It gives information on allegedly fraudulent ABC-constructions in real estate in The Netherlands, involving real estate development companies, real estate brokers, pension funds, notaries and accountants. The investigations have become the largest forensic audit ever in real estate in The Netherlands. The program is informative and also useful for training purposes.

Open letter

Brussel, maart 2010

In tijden van crisis scheert fraude altijd hoge toppen, maar zelden ging het fenomeen zo vaak over de tong als nu. Steeds vaker worden er openlijk vragen gesteld bij de wijze waarop fraude in ons land wordt bestreden, en meestal wordt dan met de vinger gewezen naar de overheid die niet bij machte zou zijn om het fenomeen grondig aan te pakken.

Toch lijkt er bij die overheid de jongste tijd wat te bewegen, in het bijzonder op het terrein van de zogenaamde 'verticale' fraude (fraude tegen de publieke middelen) : denken we maar aan de creatie van het Staatssecretariaat voor de Coördinatie van de fraudebestrijding onder leiding van de heer Carl Devlies, het ontstaan van een Sociaal Strafwetboek en de activiteiten van de Parlementaire Onderzoekscommissie naar de fiscale fraude.

Meestal wordt de discussie echter beperkt tot de vraag welke maatregelen de overheid kan nemen om met name verticale fraude beter te bestrijden en niet zelden gebeurt dit vanuit een begrotingsoogpunt. Fraude berokkent evenwel niet alleen zware schade aan overheidsgelden en burgers, maar evenzeer aan de private middelen van ondernemingen. Deze vorm van fraude, ook wel 'horizontale fraude' genoemd, vormt een serieuze bedreiging voor de private sector en wordt ten onrechte over het hoofd gezien. Bedrijven worden immers regelmatig geconfronteerd met dergelijke fraudevormen. Een recente bevraging van PwC aan een representatief aantal bedrijven bracht bijvoorbeeld aan het licht dat maar liefst 13% van hen het afgelopen jaar slachtoffer werd van 'omkooppraktijken'. Samen met het besef van dit probleem, groeit binnen de bedrijfswereld de wil om hieraan te verhelpen, en dit liefst op een zo pragmatisch mogelijke wijze, waarbij niet alleen reactief wordt geageerd, maar ook gestreefd wordt naar een proactieve benadering.

Als gevolg hiervan heeft de afgelopen jaren een dubbele ontwikkeling plaatsgevonden. Enerzijds het ontstaan (dan wel versterken) van 'interne diensten die zich bezighouden met fraudebestrijding', en anderzijds het aanbieden van een 'nieuwe zakelijke dienstverlening'. Alhoewel er gespecialiseerde onderzoeksafdelingen (investigations) bestaan in sommige sectoren – in het bijzonder de financiële sector – zijn het in de praktijk vaak de interne audit-afdelingen van grote ondernemingen en daarnaast ook tal van andere functies binnen middelgrote bedrijven die zich bezighouden met het voorkomen, detecteren dan wel onderzoeken van allerhande onregelmatigheden. Bij de externe dienstverleners werd de vraag omgezet in een voor continentaal Europa nieuwe discipline, met name 'Forensic Audit', dewelke zowel complementair aan de bestaande interne diensten werkt als los daarvan (dit laatste bijvoorbeeld in kleinere bedrijfsomgevingen).

Inmiddels hebben deze gespecialiseerde private fraude onderzoekers, ook wel forensische auditoren genoemd, in een sfeer van vreedzame co-existentie een zelfstandige en aan het overheidsingrijpen complementaire maatschappelijke positie verworven. Meer nog, de private forensische dienstverlening heeft met succes het vacuüm opgevuld dat de overheid heeft achtergelaten op het terrein van horizontale fraude en dat laatste mag niet verwonderen. Opportuniteitsbeoordeling door het openbaar ministerie en capaciteit in kwantitatieve en kwalitatieve zin zijn nu eenmaal belangrijke beperkingen van de strafrechtstoepassing, die ertoe bijgedragen hebben dat voor bedrijfsgelateerde fraudegevallen het strafrecht de facto werd teruggedrongen in zijn oorspronkelijke rol van 'ultimum remedium'.

Dit kwalitatief aanbod door private forensische auditoren heeft een belangrijke toegevoegde waarde voor de bedrijfsleiding die niet mag onderschat worden. Het doel van een private forensische audit is immers driedig : (1) het bekomen van waarheidsvinding en bewijsvoering aangaande bestaande vermoedens van misbruik, fraude of corruptie; (2) het desgevallend vrijpleiten van personeelsleden die ten onrechte werden verdacht op basis van ongegronde verdachtmakingen en (3) het voorkomen dat gelijkaardige onregelmatigheden worden herhaald of zelfs aangemoedigd door het uitblijven van een gericht feitelijk onderzoek.

Alhoewel het vanzelfsprekend lijkt dat de publieke en private sector waar mogelijk hun krachten inzake fraudebestrijding zouden bundelen of minstens hun activiteiten waar mogelijk (beter) op elkaar zouden afstemmen, gebeurt dit op vandaag zelden of nooit. Sterker nog: op één enkele aanbeveling van de Parlementaire Onderzoekscommissie naar de Fiscale Fraude na vormt een samenwerking of een (beleidsmatige) afstemming niet eens het voorwerp van discussie. Dat het anders en beter kan bewijzen de Angelsaksische landen, waar de publieke en private sector reeds geruime tijd samenwerken en het zelfs standaard procedure is geworden dat de overheid haar onderzoek waar nodig en/of wenselijk voortbouwt op een eerder gevoerd privé-onderzoek. Het volstaat daarbij te verwijzen naar bijvoorbeeld Canada, waar de RCMP (Royal Canadian Mounted Police) reeds geruime tijd bewust heeft gekozen voor een samenwerkingsmodel met de private sector om complexere fraudevormen beter te kunnen bestrijden. Ook onze Noorderburen hebben begrepen dat samenwerking tussen publieke en private partijen loont. Zo heeft bijvoorbeeld de Raad van Hoofdcommissarissen van de Nederlandse politie een samenwerkings-overeenkomst gesloten met private forensische auditkantoren voor het bieden van ondersteuning op het terrein van financieel-economische expertise.

Het wordt dan ook tijd dat de Belgische overheid de private sector in de armen sluit om fraude samen met respect voor elkaars eigenheid beter te kunnen beheersen. Dit vereist echter dat de bestaande reglementering van de private onderzoekssector, die momenteel wordt herschreven door de Minister van Binnenlandse Zaken, ingrijpend wordt herdacht en vooral wegraakt uit de huidige regelstelling waarin fraudebestrijding als een overheidsmonopolie wordt beschouwd en elke vorm van fraude binnen de bedrijfsmuren zo snel mogelijk aan het parket dient te worden gemeld ("Wet verplicht aangifte malversaties aan gerecht", De Tijd, 8 december 2009).

Vanzelfsprekend zal dit moeten gebeuren met respect voor zowel het maatschappelijk als het bedrijfsbelang. Voor de eerste betekent dit vooral dat er geen praktijk ontstaat waarbij fraude onder de spreekwoordelijke mat wordt geschoven en dat de elementaire rechten van elkeen worden gevrijwaard, voor de tweede betekent dit hoofdzakelijk dat ze de mogelijkheid krijgt om op een pragmatische wijze en met zo weinig mogelijk risico op bedrijfsschade haar eigen probleem in kaart te brengen en zo mogelijk zelf een - vanzelfsprekend legale - oplossing uit te werken (bijvoorbeeld onder de vorm van het afsluiten van een dadingsovereenkomst met de fraudeur, uiteraard zonder uitsluiting van eventueel strafrechtelijke vervolging).

Beide belangen zouden perfect met elkaar kunnen worden verzoend in een systeem waarbij een wettelijk kader wordt uitgewerkt waaraan een privé-onderzoek dient te beantwoorden, en waarbij ondernemingen worden verplicht om de overheid kennis te geven van het gevolg dat ze aan de binnen haar bedrijfsmuren ontdekte fraude hebben gegeven, veeleer dan van elk vermoeden van fraude waarvan ze kennis nemen. Het zal dan aan het parket of een in de schoot daarvan op te richten bijzonder (en liefst pragmatisch ingesteld) fraudemeldpunt zijn om te oordelen of de door de bedrijfswereld getroffen regeling vanuit maatschappelijk belang afdoend is, dan wel een verdere publieke strafrechtelijke aanpak vergt. In dat laatste geval zal het parket onmiddellijk kunnen voortbouwen op het reeds gevoerde privé-onderzoek.

Of hoe PPS ook inzake fraudebestrijding een succes zou kunnen zijn waar iedereen beter van wordt, behalve de fraudeur.

Prof. Michel J. De Samblanx (Universiteit Antwerpen en
Facultés Universitaires Notre-Dame de la Paix, Namur)

Prof. Michel Maus (Vrije Universiteit Brussel)

Prof. Ignace De Beelde (Universiteit Gent)

Prof. Paul Ponsaers (Universiteit Gent)

Mr. Peter Leyman (Managing Director VOKA)

Golden sponsors

BNP Paribas Fortis
www.fortisbank.com

Deloitte Forensic & Dispute Services
www.deloitte.be

INSTIFIN Forensic Auditors
www.instifin.com

PricewaterhouseCoopers Forensic Services
www.pwc.be

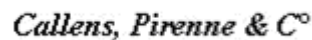

RSM Interaudit
www.tclm-rsm.be

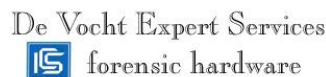

Other Sponsors

Callens Pirenne Forensic & Dispute Services
www.callens-theunissen.com

De Vocht Expert Services
www.devocht.be

Ernst & Young Fraud Investigation & Dispute Services
www.ey.be

Fox-IT Belgium
www.fox-it.com

i-Force
www.i-force.be

J. Lippens, S. Rabaey & Co.
www.gti.org

KPMG Forensic
www.kpmg.be

Joris Rycken & Co
www.jorisryckenenco.be

Colofon

IFA
Institute of Forensic Auditors
Instituut van Forensische Auditoren vzw
Institut des Auditeurs de Fraude asbl

*National Professional Federation
Nationale Beroepsfederatie
Fédération Nationale Professionnelle*

www.forensicaudit.be

Postal address:
Berkenlaan 8B
1831 Diegem
Belgium

Secretary's office:
Mrs. Christelle Couturiaux
Tel. +32 (0)2 800.24.06
info@forensicaudit.be

VAT-number BE-0475.133.516
KBC-Bank number 427-5164381-58
District Court Leuven